

बागलुङ जिल्लाका केही मुख्य-मुख्य सूचनामुलक जानकारीहरु :
भौगोलिक अवस्थिति :

क्र.सं.	विवरण	मान
१	अक्षांस	२८° १५" उत्तरदेखि २८° ३७" उत्तरसम्म
२	देशान्तर	८३° पूर्वदेखि ८३° ३६" पूर्वसम्म
३	सिमाना	पूर्वमा पर्वत, पश्चिममा रोल्पा र रुकुम, उत्तरमा म्याग्दी तथा दक्षिणमा प्युठान र गुल्मी जिल्ला
४	क्षेत्रफल	१,७८४ वर्ग किलो मिटर
५	औषत लम्बाई	८२,५०० मिटर
६	औषत चौडाई	२३,८१५ मिटर
७	भौगोलिक विभाजन	पहाड
८	सबभन्दा हांचो भाग	खरबाङ बजार ६०० मीटर
९	तापक्रम	अधिकतम ३७.५ डि.से. न्यूनतम ६.५ डि.से.
१०	सरदर वर्षा	२०० मि.ली. वार्षिक
११	सरदरमुकामको उचाई	९५० मीटर

तालिका १.१ : भौगोलिक अवस्थिति

जिल्लाका प्रमुख आकर्षणहरु

जिल्लामा रहेका धार्मिक स्थलहरु :

क) कालीका भगवती मन्दिर, बागलुङ बजार	ख) भैरवस्थान मन्दिर, अमलाचौर
ग) जैमिनेश्वर मन्दिर, कुश्मीशेरा	घ) ढोरपाटनताल बराह मन्दिर, बोवाङ
ङ) राम कोट मन्दिर, विहुँ	च) देविस्थान मन्दिर, देविस्थान
छ) शिवालय मन्दिर, तित्याङ	ज) लक्ष्मीनारायण मन्दिर, बा.न.पा -१०
झ) थन्थापी माई भगवति मन्दिर, सर्कुवा र जैदी गा.वि.स.को माथिल्लो टापु	

प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरु

क) कालीका भगवति मन्दिर, सदरमुकाम	ख) ढोरपाटन, ३६ कोष उत्तर पश्चिम
ग) गाजा दह (धुरी), ७ कोष पश्चिम	घ) संसारकोट, ४ कोष उत्तर पश्चिम
ङ) भकुण्डे धुरी, २ कोष पश्चिम	च) हाडिकोट धुरी, १३ कोष पश्चिम
छ) पाञ्जाकोट धुरी, ५ कोष पश्चिम	ज) चमेरे गुफा, १६ कोष पश्चिम
झ) रामकोट, ६ कोष पश्चिम	ञ) घुम्तेको लेक, १० कोष पश्चिम
ट) शिवपुरी, २८ कोष पश्चिम	ठ) ल्वाङखेत, २८ कोष पश्चिम
ड) भैरवस्थान, ५ कोष दक्षिण	ड) घोडा बाँधे, ६ कोष पश्चिम

प्रमुख ताल एवं कुण्डहरू

- क) रुद्रताल - बोवाड
ख) गाजाको दह - दमेक
ग) नील दह - भकुण्डे
घ) बराह ताल - बोङ्गादोभान
ङ) भाङ्गखानी ताल - पाण्डवखानी

जिल्लाको प्रसिद्ध वस्तुहरू एवं प्राप्त हुने स्थानहरू

- क) नेपाली हाते कागज (लोक्ता) : ताराखोला, तमान, बोङ्गागादोभान
ख) बुट्टेनली : सदरमुकाम, जलजला, अमरभूमी
ग) राडीपाखी : पाण्डवखानी, बोङ्गागादोभान, निसी र रणसिंहकिटेनी

हावापानी

जिल्लाको भौगोलिक स्थितिको आधारमा यस जिल्लामा पाइने विभिन्न किसिमको हावापानीलाई उपोष्ण, समशितोष्ण र शीतोष्ण गरी वर्गीकरण गरिएको छ ।

Month	July	Aug	Sept	Oct	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Year	Remarks
Rainfall	553.6	529.7	269.8	12.4	0.0	0.0	30.3	121.5	22.4	198.4	243.6	506.2	2069/70	Baglung
Temp	30.3	30.8	39.3	27	23.2	20.4	19.2	22.7	28	30.2	30.8	29.9	2069/70	Maximum
Temp	22.2	21.8	20.5	15.2	9.8	7.4	6	9.6	14.6	15.5	20	21.1	2069/70	Minimum

स्रोत : पश्चिमाञ्चल क्षेत्रिय हावापानी कार्यालय, रत्नपुरी, पोखरा

तालिका १.२ : वर्षा एवं तापक्रमको स्थिति

भू-उपयोग

जिल्लाको कुल क्षेत्रफल १,८२,४८६ हेक्टर रहेको छ । जिल्लाको कुल खेती योग्य जमिनको ६६.०२ प्रतिशत जमिनमा मात्र खेती गरिएको छ । जिल्लाको भू उपयोग स्थिति तल तालिकामा दिइएको छ ।

क्र.सं.	जमिनको स्थिति	क्षेत्रफल (हेक्टरमा)	प्रतिशत
१	जिल्लाको कुल क्षेत्रफल	१,८२,४८६	१००
२	कृषि योग्य जमीन	४६,१४८	२५.२९
३	वाँभो पति चरण	२८,१९८	१५.४५
४	नदीनाला	५,०९७	२.७९
५	बन	९८,०४६	५३.७३
६	अन्य (भिर, पारखो, आवास आदि)	४,९९७	२.७४

स्रोत : जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, बागलुङ

तालिका १.३ : भू-उपयोगको स्थिति

राजनैतिक विभाजन

बागलुङ जिल्लालाई राजनैतिक रूपमा ३ निर्वाचन क्षेत्र १३ इलाका र ५९ गा.वि.स. तथा १ नगरपालिकामा विभाजन गरिएको छ । विभिन्न निर्वाचन क्षेत्र अन्तर्गत पर्ने इलाकाहरू तथा गा.वि.स.हरू तल तालिकामा दिइएको छ।

	इलाका नं.	गा.वि.स.हरू
निर्वाचन क्षेत्र नं. १	१	बा.न.पा., मालिका, भकुण्डे, रायडाँडा र तित्याङ
	२	बा.न.पा. ५,६ र ७ वार्ड, पाला, भिमपोखरा, धम्जा र सिँगाणा
	३	रेश, लेखानी, विहुँ, तंग्राम, दुदिलाभाटी र नरेठाँटी
	४	हिल, तारा अर्गल अमरभूमी र हरिचौर

निर्वाचन क्षेत्र नं. २	५	नारायणस्थान, पैयुँपाटा, अमलाचौर, कुश्मिसेरा र विनामारे
	६	अर्जेवा, जैदी, छिस्ती, धुल्लु बास्कोट र सर्कुवा
	७	दमेक, पैयुँ थन्थाप, राडखानी, हुगदीशिर र बाटाकाचौर
	८	सल्यान, सुखौरा,काँडेवास, मल्म र हटिया
निर्वाचन क्षेत्र नं. ३	९	रणसिंहकिटेनी, सिसाखानी, पाण्डवखानी र रिघा
	१०	राजकुट, बुर्तिवाड, अधिकारीचौर र वोवाड
	११	दर्लिङ, भिमगिठे, ग्वालीचौर, दगातुन्डाँडा, जलजला
	१२	खुंखानी, तमान, बोङ्गागादोभान र खुगा
	१३	निसी, देविस्थान र बोहरागाउँ

तालिका १.४ : जिल्लाको राजनैतिक विभाजन

जिल्लाका गा.वि.स. तथा न.पा.को क्षेत्रफल, जनसंख्या तथा सदरमुकामसम्मको दुरी

सि. नं.	गा.वि.स./न.पा.	क्षेत्रफल वर्ग कि.मी.	परिवार संख्या	जनसंख्या	पुरुष	महिला	सदरमुकामसम्मको दुरी कोषमा	सदरमुकामसम्मको दुरी कि.मी.
१	अधिकारीचौर	११४.९६१४	१,४२४	६,६८३	२,९२३	३,७६०	२८	१०१.३९
२	अमलाचौर	१०.४३०६	१,२०६	४,५८७	१,८७८	२,७०९	५	१८.११
३	अमरभूमी	१६.३७३९	५६३	२,४७९	१,०५४	१,४२५	८	२८.९७
४	अर्गल	२३.७४१८	४७५	२,३२९	१,०६२	१,२६७	१०	३६.२१
५	अर्जेवा	५.४८९	४८४	१,९९३	८४३	१,१५०	१४	५०.६९
६	बाटाकाचौर	१९.९६५	८६९	३,८५९	१,६२६	२,२३३	२०	७२.४२
७	भकुण्डे	९.७६२५	८६७	३,४८३	१,५२०	१,९६३	४	१४.४८
८	भिमपोखरा	१२.७७४६	८२५	३,४५५	१,४९४	१,९६१	५	१८.११
९	भिमगिठे	२७.३०९७	१,१८६	५,७९१	२,५८३	३,२०८	२१	७६.०४
१०	विहुँकोट	२०.०००४	१,४४१	६,४१५	२,७२६	३,६८९	६	२१.७३
११	विनामारे	६.७९७६	५६२	२,३५२	९७५	१,३७७	११	३९.८३
१२	बोहरागाउँ	५८.६३६९	१,२९४	५,९०३	२,६६२	३,२४१	३०	१०८.६३
१३	बुँगादोभान	८०.०४५९	१,२१७	५,४८६	२,४२३	३,०६३	२८	१०१.३९
१४	बोवाड	२५४.८१५१	१,४४१	७,०८८	३,२५०	३,८३८	३६	१३०.३६

सि. नं.	गा.वि.स./न.पा.	क्षेत्रफल वर्ग कि.मी.	परिवार संख्या	जनसंख्या	पुरुष	महिला	सदरमुकामसम्मको दुरी कोषमा	सदरमुकामसम्मको दुरी कि.मी.
१५	बुर्तिवाङ	३३.०१३६	१,९९८	८,७७१	३,९७६	४,७९५	२५	९०.५३
१६	छिस्ती	१९.६४९२	१,१०६	४,८१०	२,००५	२,८०५	१८	६५.१८
१७	दगातुन्डाँडा	१८.५९१९	१,१६८	५,४६६	२,३५८	३,१०८	१६	५७.९४
१८	दमेक	२८.४४४३	१,२०६	५,७४६	२,४४९	३,२९७	१०	३६.२१
१९	दर्लिङ	२३.३१९६	१,१५६	६,१५१	२,८३४	३,३१७	२५	९०.५३
२०	देविस्थान	४५.०७८६	१,६१६	७,६५१	३,३२६	४,३२५	२८	१०१.३९
२१	धम्जा	१०.२६१७	६००	२,४९४	१,०५७	१,४३७	८	२८.९७
२२	दुदिलाभाटी	२१.५३६६	९६९	४,०७८	१,७१५	२,३६३	१०	३६.२१
२३	जैदी	१४.७१९८	१,००६	४,१९५	१,७९०	२,४०५	१५	५४.३२
२४	धुल्लुबास्कोट	१४.७३६१	७७९	३,५९४	१,५५१	२,०४३	१५	५४.३२
२५	ग्वालीचौर	२४.९४७४	९२६	४,३७५	१,९१६	२,४५९	१८	६५.१८
२६	हरिचौर	२७.३९०८	१,२७०	५,२६६	२,२८०	२,९८६	१०	३६.२१
२७	हटिया	२७.६९००	१,७२३	७,२४०	३,१४५	४,०९५	९	३२.५९
२८	हिल	२३.१७०४	६१२	२,८५४	१,२७३	१,५८१	१३	४७.०७
२९	हुग्दीशिर	२१.८०१३	९३३	४,२००	१,७८५	२,४१५	१८	६५.१८
३०	जलजला	१९.३४१५	८०४	४,०३५	१,६९७	२,३३८	२१	७६.०४
३१	बा.न.पा.	१८.६५९	७,८४८	२९,३६०	१३,५५६	१५,८०४	०	०.००
३२	काँडेबास	१५.०२१२	५३९	२,५३२	१,१५८	१,३७४	१२	४३.४५
३३	खुंगा	४८.९१११	८४३	३,६७३	१,६३५	२,०३८	३०	१०८.६३
३४	कुशिमसेरा	९.८०८४	८१८	३,२४४	१,४२१	१,८२३	९	३२.५९
३५	लेखानी	१०.५२३९	६२६	२,४७४	९९६	१,४७८	६	२१.७३

सि. नं.	गा.वि.स./न.पा.	क्षेत्रफल वर्ग कि.मी.	परिवार संख्या	जनसंख्या	पुरुष	महिला	सदरमुकामसम्मको दुरी कोषमा	सदरमुकामसम्मको दुरी कि.मी.
३६	मालिका	८.७७८	५८७	२,२६२	९६३	१,२९९	४	१४.४८
३७	मल्म	१९.०३१५	१,०६७	४,६२०	२,०४९	२,५७१	१०	३६.२१
३८	नारायणस्थान	४.५४०६	७८१	२,८७६	१,१९७	१,६७९	४	१४.४८
३९	नरेठाँटी	७.७११८	७६८	३,२५९	१,३१३	१,९४६	८	२८.९७
४०	निसी	२०७.२३२१	१,४२५	७,०५७	३,१३१	३,९२६	३२	११५.८७
४१	पैयुँपाटा	१३.८८२३	१,३४७	५,०४१	२,०९१	२,९५०	४	१४.४८
४२	पैयुँ थन्थाप	१३.३५१३	८३८	३,५८०	१,५६५	२,०१५	१०	३६.२१
४३	पालाकोट	७.५९८३	८७३	३,५९९	१,५४५	२,०५४	४	१४.४८
४४	पाण्डवखानी	५६.५१०३	५५२	२,३८०	१,००२	१,३७८	१५	५४.३२
४५	राजकुट	२१.२९७४	५५८	२,६८९	१,१४१	१,५४८	२५	९०.५३
४६	रणसिंकिटेनी	४४.३८७४	५७०	३,०३२	१,३२६	१,७०६	२८	१०१.३९
४७	राङखानी	१३.४१७२	९०७	३,८०७	१,६२७	२,१८०	१२	४३.४५
४८	रायडाँडा	१२.६७५१	५४९	२,३२९	१,००८	१,३२१	७	२५.३५
४९	रेश	१५.६१३७	१,१५६	४,७१३	१,९८३	२,७३०	५	१८.११
५०	रिघा	१८.९०८२	८२३	३,७२२	१,६११	२,१११	१६	५७.९४
५१	सल्यान	१०.८८११	३९३	१,७२१	७०९	१,०१२	२२	७९.६६
५२	सर्कुवा	८.३७६५	५५०	२,३१९	१,००१	१,३१८	१०	३६.२१
५३	सिंगाना	८.०१७६	७७७	३,०३१	१,२५७	१,७७४	४	१४.४८
५४	सिसारखानी	२०.२१६१	४१८	२,०५६	८७७	१,१७९	१८	६५.१८
५५	सुखौरा	६.७३५३	२६६	१,११८	४९३	६२५	२४	८६.९०
५६	खुंखानी	७८.६५९७	५२५	२,३०२	९९६	१,३०६	३४	१२३.११

सि. नं.	गा.वि.स./न.पा.	क्षेत्रफल वर्ग कि.मी.	परिवार संख्या	जनसंख्या	पुरुष	महिला	सदरमुकामसम्मको दुरी कोषमा	सदरमुकामसम्मको दुरी कि.मी.
५७	तमान	३०.४५२८	६८०	२,८७१	१,२५८	१,६१३	३२	११५.८७
५८	तंग्राम	८.०५२९	८४६	३,८१५	१,६५२	२,१६३	७	२५.३५
५९	ताराखोला	६५.६४२७	८४५	४,३४७	१,९७६	२,३७१	१४	५०.६९
६०	तित्याङ	१०.०७५३	९८१	३,९७२	१,६८२	२,२९०	३	१०.८६
संस्थागत				४०	१,६०२	३८१		
जम्मा		१७८४.००	६१,५२२	२,६८,६१३	११७,९९७	१५०,६१६		

स्रोत : रा.ज.ग.को प्रतिवेदन २०६८ र जि.वि.स. कार्यालय, बागलुङ तालिका नं १.५ : गा.वि.स. तथा न.पा.हरूको क्षेत्रफल, जनसंख्या र सदरमुकामसम्मको दुरी

बागलुङ जिल्लामा क्षेत्रफलको हिसाबले ५ ठुला गा.वि.स.हरू क्रमशः वोवाङ, निसी, अधिकारीचौर, बुङ्गादोभान र खुंखानी हुन भने सानो गा.वि.स.हरूमा नारायणस्थान, अर्जेवा, विनामारे सुखौरा र पाला पर्दछन् । त्यसैगरी जनसंख्याका हिसाबले ठुला गा.वि.स.हरू क्रमशः बुर्तिवाङ, देविस्थान, हटिया, वोवाङ र निसी तथा साना गा.वि.स.हरूमा सुखौरा, सल्यान, अर्जेवा, सिसाखानी र मालिका रहेका छन् ।

जनसंख्या :

विवरण	२०४८	२०५८		२०६८	
	जनसंख्या	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
कुल जनसंख्या	२,३२,४८६	२,६८,९३७	१००	२,६८,६१३	१००
पुरुष	१,०८,३४०	१,२३,५२८	४५.९३	१,१७,९९७	४३.९३
महिला	१,२४,१४६	१,४५,४०९	५४.०७	१,५०,६१६	५६.०७
कुल घरधुरी	४४,३७१	५३,५६५		६१,४८२	
औषत परिवार संख्या	५.२	५.०२		४.३७	
लैङ्गिक अनुपात	८७.३	८५		७८.३	
जनघनत्व	१३३	१५१		१५१	
जनसंख्या बृद्धिदर			१.४६		-०.१०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणनाको प्रतिवेदन: २०६८

तालिका २.१ : जनसंख्या र जनघनत्व

जातजाती अनुसारको जनसंख्या :

क्र.सं.	जातजाति	२०६८		२०५८	
		जम्मा	प्रतिशत	जम्मा	प्रतिशत
१	मगर	७५,३१०	२८.०४	७४,५५०	२७.७२
२	ब्राम्हण-पहाडी	५२,४८३	१९.५४	५९,५३२	२२.१४

क्र.सं.	जातजाति	२०६८		२०५८	
		जम्मा	प्रतिशत	जम्मा	प्रतिशत
३	क्षेत्री	५०,२४९	१८.७१	५१,८७१	१९.२९
४	कामी	४२,८९१	१५.९७	३५,१५०	१३.०७
५	सार्की	१४,९१८	५.५५	११,६९९	४.३५
६	दमाई	१२,६१२	४.७०	१०,६२३	३.९५
७	छन्त्याल	४,०२९	१.५०	४,०४७	१.५०
८	ठकुरी	३,७९८	१.४१	४,११७	१.५३
९	नेवार	२,८८०	१.०७	३,३७०	१.२५
१०	गुरुङ	१,८४५	०.६९	२,०५७	०.७६
११	कुमाल	१,६३०	०.६१	७३०	०.२७
१२	दस्नामी/सन्यासी	१,१८०	०.४४	१,२८१	०.४८
१३	घर्ती/ भुजेल	८४९	०.३२	६२१	०.२३
१४	मुसलमान	७४२	०.२८	४९३	०.१८
१५	तामाङ	७०४	०.२६	४४०	०.१६
१६	थकाली	५८७	०.२२	९०३	०.३४
१७	कायस्थ	२९९	०.११	५७	०.०२
१८	गाइने	२०९	०.०८	१५६	०.०६
१९	माझी	१९३	०.०७	१४३	०.०५
२०	थारु	१७१	०.०६	१०६	०.०४
२१	राई	११७	०.०४	११६	०.०४
२२	बादी	७७	०.०३	०	०.००
२३	तेली	५१	०.०२	२०४	०.०८
२४	लिम्बु	४३	०.०२	१८	०.०१
२५	सोनार	४३	०.०२	१,९३५	०.७२
२६	यादव	३१	०.०१	४६	०.०२
२७	हजाम/ठाकुर	३०	०.०१	१५	०.०१
२८	सुनुवार	२७	०.०१	२२	०.०१
२९	कानु	२३	०.०१	०	०.००
३०	काठबानियाँ	२१	०.०१	२६	०.०१
३१	हलुवाइ	२०	०.०१	०	०.००
३२	कोइरी/कुसवाह	१६	०.०१	६९	०.०३
३३	घले	१५	०.०१	०	०.००
३४	कुर्मी	१४	०.०१	०	०.००
३५	ब्राहमण तराइ	१४	०.०१	३,५२२	१.३१

क्र.सं.	जातजाति	२०६८		२०५८	
		जम्मा	प्रतिशत	जम्मा	प्रतिशत
३६	अन्य दलित	१६९	०.०६	२००	०.०७
३७	अन्य तराइ	९२	०.०३	३४५	०.१३
३८	नखुलेको	२१९	०.०८	४७३	०.१८
३९	विदेशी	१२	०.००	०	०.००
जम्मा		२,६८,६१३	१००.००	२,६८,९३७	१००.००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणनाको प्रतिवेदन, २०५८ र २०६८

तालिका २.८ : जातजाति अनुसार जनसंख्या

UNDP को HDI Report २०१४ अनुसार बागलुङ जिल्लाका केहि महत्वपूर्ण सूचकहरु

क्र.सं.	विवरण	एकाइ	मान (२०६८)
१	औसत आयु (दुबै)	वर्ष	६८.३३
२	प्रौढ साक्षरता	प्रतिशत	६५.५४
३	प्रौढ निरक्षर	प्रतिशत	३४.४६
४	Per capita Income	\$	५३७
५	Per capita Income	PPP\$	८६८
६	Per capita Income	Rs. at market Price	३८,८१९
७	HPI (Human Poverty Index)	मान	२७.३३

स्रोत : राष्ट्रिय योजना आयागको सचिवालय तथा युएन डि पी, काठमाडौं

तालिका नं. २.१६ HDI Report 2014 अनुसार बागलुङ जिल्लाका केहि महत्वपूर्ण सूचकहरु

राष्ट्रिय जनगणना २०६८ मा ५ वर्ष वा सो भन्दा माथिल्लो उमेरका व्यक्तिहरुको शैक्षिक अवस्था सम्बन्धी विवरण सङ्कलन गरिएको थियो । यसपटकको नतिजाले जिल्लाका ५ वर्ष वा सो भन्दा माथिल्लो उमेरका कुल २,४१,१०५ जनसङ्ख्यामा १,७३,३०० जना पढ्न लेख्न जान्ने देखाएको छ ।

साक्षरता प्रतिशत :

जिल्लाको समग्र साक्षरता प्रतिशत : ७१.८८

महिलाको साक्षरता प्रतिशत : ६५.२९

पुरुषको साक्षरता प्रतिशत : ८०.५९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणनाको प्रतिवेदन, २०५८ र २०६८

लिङ्ग अनुसार परिवार मुली :

लिङ्ग अनुसार परिवार मुली	जम्मा	उमेर समुह							
		१०-१४	१५-१९	२०-२९	३०-३९	४०-४९	५०-५९	६०-६९	७० - ७०+
कुल	६१,५२२	५६	७२४	८,९६१	१३,४०८	१२,२३९	११,५६४	९,११९	५,४५१
प्रतिशत	१००.००	०.०९	१.१८	१४.५७	२१.७९	१९.८९	१८.८०	१४.८२	८.८६
पुरुष	३५,७३७	३६	२८३	२,८६०	५,८२१	७,५१४	८,५१५	६,६४३	४,०६५
प्रतिशत	१००.००	०.१०	०.७९	८.००	१६.२९	२१.०३	२३.८३	१८.५९	११.३७
महिला	२५,७८५	२०	४४१	६,१०१	७,५८७	४,७२५	३,०४९	२,४७६	१,३८६
प्रतिशत	१००.००	०.०८	१.७१	२३.६६	२९.४२	१८.३२	११.८२	९.६०	५.३८

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

तालिका २.२ : लिङ्गानुसार परिवारमूली (प्रतिशत), २०६८

अपाङ्गताको प्रकार :

अपाङ्गताको प्रकार	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
शारीरिक अपाङ्गता	२,४५६	३९.७५	१,४३७	४२.८७	१,०१९	३६.०५
दृष्टिसम्बन्धी अपाङ्गता	८९७	१४.५२	४४६	१३.३१	४५१	१५.९५
सुनाईसम्बन्धी अपाङ्गता	९४४	१५.२८	४८०	१४.३२	४६४	१६.४१
श्रवण तथा दृष्टि सम्बन्धी अपाङ्गता	७९	१.२८	४१	१.२२	३८	१.३४
स्वर/वोलाई सम्बन्धी अपाङ्गता	७०५	११.४१	३६९	११.०१	३३६	११.८९
मानसिक अपाङ्गता	४६७	७.५६	२२५	६.७१	२४२	८.५६
बौद्धिक अपाङ्गता	१९१	३.०९	९८	२.९२	९३	३.२९
बहुअपाङ्गता	४४०	७.१२	२५६	७.६४	१८४	६.५१
जम्मा	६,१७९	१००.००	३,३५२	१००.००	२,८२७	१००.००

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणनाको प्रतिवेदन २०६८

तालिका २.१४ : अपाङ्गता भएका व्यक्तिको विवरण

शैक्षिक संस्थाहरु :

क्र.सं.	विवरण	वर्तमान स्थिति
१	प्रारम्भिक बालविकास केन्द्र संख्या	३५१
२	कुल विद्यालय संख्या	५८९
२.१	सामुदायिक विद्यालय संख्या	५२८
२.२	संस्थागत विद्यालय संख्या	६१
३	प्रविधिक शिक्षालय	८
४	क्याम्पस संख्या	११
५	सामुदायिक अध्ययन केन्द्र संख्या	२१
६	स्रोत केन्द्र संख्या	२०
७	विद्यालय निरिक्षण केन्द्र संख्या	८

स्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालयको वार्षिक प्रतिवेदन, २०७०

तालिका ४.१ : शैक्षिक संस्थाहरुको विवरण

बालबालिकाको आश्रित अवस्था

आश्रित अवस्था	जम्मा	प्रतिशत	बालक	प्रतिशत	बालिका	प्रतिशत
आमाबुवा	७६,९७९	७४.७२	३८,७९५	७५.०५	३८,१८४	७४.३८
आमा	२१,५९९	२०.९६	१०,६९१	२०.६८	१०,९०८	२१.२५
बुवा	६३०	०.६१	२७९	०.५४	३५१	०.६८
बुवा र सौतेनी आमा	३००	०.२९	१४६	०.२८	१५४	०.३०
आमा र सौतेनी बुवा	१०२	०.१०	६६	०.१३	३६	०.०७
अन्य नातेदार	४६९	०.४६	२१६	०.४२	२५३	०.४९
काम लगाउने व्यक्ति	२३	०.०२	१४	०.०३	९	०.०२
अन्य	१,८८४	१.८३	९४०	१.८२	९४४	१.८४
नखुलेको	१,०४३	१.०१	५४७	१.०६	४९६	०.९७
कुल जम्मा	१,०३,०२९	१००.००	५१,६९४	१००.००	५१,३३५	१००.००

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना प्रतिवेदन २०६८

तालिका ६.१० : बालबालिकाको आश्रित अवस्था १६ वर्ष मुनिका

सामाजिक सुरक्षाको विवरण :

क्र.सं.	सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउनेहरूको विवरण	संख्या
१	जेष्ठ नागरिक (दलित)	५,५७०
२	जेष्ठ नागरिक (अन्य)	९,६६०
३	एकल महिला	८
४	विधवा	७,५५६
५	पूर्ण असक्त अपाङ्गता भएका व्यक्ति	४४७
६	आंशिक असक्त अपाङ्गता भएका व्यक्ति	६१
७	बालबालिका	११,५७२
	कुल जम्मा	३४,८७४

स्रोत: जिल्ला विकास समिति, बागलुङ,

तालिका ६.११ : जिल्ला विकास समितिले उपलब्ध गराउँदै आएको सामाजिक सुरक्षा भत्ताको विवरण

स्वास्थ्य संबन्धि विवरण :

क्र.सं.	सूचकहरू	मान
१.१	धवलागिरी अंचल अस्पताल संख्या (१० सैयाको)	१
१.२	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र संख्या	३
१.३	स्वास्थ्य चौकी संख्या	२१
१.४	उप-स्वास्थ्य चौकी संख्या	३७

१.५	प्रसुति केन्द्र संख्या	२५
१.६	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संख्या	९५०
१.७	डाक्टर दरबन्दी संख्या प्रा.स्वा. के. को	३

स्रोत: जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, बागलुङ

तालिका १.१ : जिल्लाका स्वास्थ्य पूर्वाधारहरु र उपलब्ध जनशक्तिको अवस्था

जिल्लाको आयुर्वेद स्वास्थ्य सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	विवरण	इकाई	मान
१	अञ्चल आयुर्वेद औषधालय	संख्या	१
२	आयुर्वेद औषधालय	संख्या	४
३	आयुर्वेद चिकित्सक	संख्या	१
४	कविराज	संख्या	५
५	वैद्य	संख्या	५

श्रोत : अञ्चल आयुर्वेद औषधालय बागलुङ

नोट : अन्य विस्तृत जानकारीको लागि जिल्ला सूचना अभिलेख तथा प्रकाशन केन्द्र (कोठा नं. ४०६)मा सम्पर्क राख्नु होला

।